

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำ
หลักสูตรสถานศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
ในเขตพื้นที่บริการโรงเรียนบ้านโนนตูม อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์

ผู้เขียน นายสนธยา ทองคิด

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและสถิติการศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ นิโบล นิมกัณฑ์รัตน์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติสุดา ศรีสุข	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย
ทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นสร้างความสัมพันธ์ ขั้นศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
ขั้นวางแผนการปฏิบัติงาน ขั้นปฏิบัติงาน ขั้นประเมินผลระหว่างการทำงาน และขั้นประเมิน
ผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย 2) ศึกษาผลการพัฒนาวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำ
หลักสูตรสถานศึกษา และ 3) จัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ
ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนตูม อำเภอวังโป่ง
จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ กิจกรรมในกระบวนการวิจัย แบบบันทึกกิจกรรม
ในกระบวนการวิจัย แบบวัดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แบบสัมภาษณ์
วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม แบบบันทึก
การมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำงาน แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลระหว่าง
การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (SD) และการทดสอบที (t-test) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา
หาค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าสถานภาพการรับเลือกผ่านเกณฑ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย

1.1 การมีส่วนร่วม

เชิงปริมาณ ในกิจกรรมที่ 1 และ 2 ขึ้นสร้างความสัมพันธ์และชั้นศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนในกิจกรรมที่ 3-6 คือ ขึ้นวางแผนการปฏิบัติงาน ขึ้นปฏิบัติงาน ขึ้นประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และชั้นประเมินผลเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย พบว่า มีส่วนร่วมในระดับมาก

เชิงคุณภาพ ในกิจกรรมที่ 1 และ 2 ขึ้นสร้างความสัมพันธ์และชั้นศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นมากแต่ประเด็นที่อภิปรายไม่มีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องและไม่มีความหลากหลาย โดยมีค่าสถานภาพการรับเลือกผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 66.67 แต่ในกิจกรรมที่ 3-6 คือ ขึ้นวางแผนการปฏิบัติงาน ขึ้นปฏิบัติงาน ขึ้นประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และชั้นประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นมากและประเด็นที่อภิปรายมีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องและมีความหลากหลาย โดยมีค่าสถานภาพการรับเลือกผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 73.33, 93.33, 73.33, และ 80.00 ตามลำดับ

1.2 การเกิดวิสัยทัศน์

เชิงปริมาณ ในกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างเกิดวิสัยทัศน์ด้านยุทธศาสตร์ กระบวนการ และผลผลิตในระดับสูง - ระดับสูงมาก ส่วนทางด้านปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง - ระดับสูง

เชิงคุณภาพ มีการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในทุกกิจกรรม โดยในกิจกรรมที่ 1, 3, และ 5 คือ ขึ้นสร้างความสัมพันธ์ ขึ้นวางแผนการปฏิบัติงาน และชั้นประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าสถานภาพการรับเลือกผ่านเกณฑ์เท่ากันคือ ร้อยละ 66.67 ส่วนในกิจกรรมที่ 2, 4 และ 6 คือ ชั้นศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขึ้นปฏิบัติงาน และชั้นประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย มีค่าสถานภาพการรับเลือกผ่านเกณฑ์เท่ากันคือร้อยละ 80.00

1.3 การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน

เชิงปริมาณ ในทุกกิจกรรมมีการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี

เชิงคุณภาพ ในทุกกิจกรรมมีการประเมินด้วยตนเอง เสนอความคิดเห็นทั้งส่วนดีและส่วนที่ต้องปรับปรุง แก้ไข

2. ผลการพัฒนาวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย

เชิงปริมาณ ค่าเฉลี่ยของคะแนนวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านยุทธศาสตร์ ปัจจัย กระบวนการและผลผลิต หลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เชิงคุณภาพ หลังจากเข้าร่วมกระบวนการวิจัยกลุ่มตัวอย่างสามารถอธิบายประเด็นต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านยุทธศาสตร์ ปัจจัย กระบวนการและผลผลิตได้อย่างหลากหลายและกว้างไกลมากขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย

3. การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนตูม ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เวลา และการวัดผล ประเมินผล เน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้ ภาควิชาในท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษา มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยในช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1 – 3) และช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 – 6) เน้นสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ส่วนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – 3) เน้นสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ วัดผล จากความรู้ ความสามารถ และความประพฤติ ประเมินผลโดย คณะกรรมการประเมินผล ซึ่งประกอบไปด้วย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และครู

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Thesis Title	Process of Participatory Research for Developing Visions Concerning Constructing School – Based Curriculum of Educational Personnel in Ban Nontoom School Service Zone, Wang Pong District, Phetchabun Province		
Author	Mr. Sontaya tongtid		
Degree	Master of Education (Research and Statistics in Education)		
Thesis Advisory Committee	Assoc. Prof. Nilobol Nimkingratana		Chairperson
	Asst. Prof. Dr. Kiatsuda Srisuk		Member

ABSTRACT

The purposes of this research were:

- To study:** 1) The result of participation in the 6 steps of the research process e.g. relationship establishment, problem(s) and cause(s) analyses, plan formulation, plan implementation, while-implementing follow-up/assessment and post-implementing assessment.
2) The result of vision development towards School – Based Curriculum construction.

To construct: School – Based Curriculum outline. The specific of 15 subjects were teachers, members of basic education committee and parents/guardians of Ban Nontoom School service zone, Wang Pong district, Petchabun province. During the 2nd semester, school year 2002, obtained by use of purposive sampling. The instruments used for collecting data were activities throughout the research, research note forms, vision scales on school curriculum construction, interview forms on the vision to school curriculum construction, observation forms on participatory behavior, note forms on participation and the consequences, sociometric forms and while-implementing assessment forms. The quantitative data were analyzed by frequency, percentage arithmetic mean (\bar{X}), standard deviation (SD), and t – test. The qualitative data were analyzed by using content analysis method and was undergone a process to find a percentage of samples whose choice status passed the criteria.

The findings were as follows:

1. The results from participation in process of participatory research

1.1 Participation

Quantitative: In activities 1 – 2 (relationship establishment, problem(s) and cause(s) analyses, the subject's participation was found to be moderate. While in activities 3 – 6 (plan formulation, plan implementation, while-implementing follow-up/assessment and post-implementing assessment), the participation was found more.

Qualitative: In activities 1 – 2 (relationship establishment, problem(s) and cause(s) analyses) the subject's opinion expression towards the discussion was found more but irrelevant, discontinuous and similar as the satisfactory acceptance value was 66.67%. In activities 3 – 6 (plan formulation, plan implementation, while-implementing follow-up/assessment and post-implementing assessment), the subject's opinion expression was found more, relevant, continuous and different as the satisfactory acceptance values were 73.33, 93.33 and 73.33 and 80.00 %, respectively.

1.2 Visions Emerged

Quantitative: In participatory Research; The subject's visions in terms of strategy, process and product were found high - highest. While the quality of vision was found moderate – high

Qualitative: The satisfactory acceptance values of opinion expression in accordance with the visions provided in all activities, especially activities 1, 3 and 5 (relationship establishment, plan formulation, while-implementing follow-up), were found to be the same (66.67%) Moreover, in activities 2, 4 and 6 (problem(s) and cause(s) analyses, plan implementation and post-implementing assessment), the values were found to be similar (80.00%)

1.3 While-Implementing Assessment

Quantitative: At all activities, the result was found good.

Qualitative: At all activities, there were self- assessments. A variety of opinions were expressed in both ways, supporting and recommending.

2. The results from visions development toward School – Based Curriculum construction in both pre and post - research participation.

Quantitative : The post-research average vision scores in terms of strategy, quality, procedure and product were found significantly higher than the pre-research at .01 level.

Qualitative : After participation, the subject was able to discuss the points including strategy, substance, procedure and product towards School- Based Curriculum construction more differently and extensively than before participation.

3. The construction School – Based Curriculum outline

The construction School – Based Curriculum outline of Ban Nontoom School were visions, missions, purposes, characteristics, activities to develop students, times, and measurements and evaluations: Development knowledge and moral, ability of learning, pound to country and school, participation in education of people, and used technology in learning. Specific of Thai and Mathematics in during class 1 (Primary grade 1 – 3) and class 2 (Primary grade 4 – 6). Specific of Science, Basic Jobs and Technology, and Language, foreign in during class 3 (Secondary grade 1 – 3). Measurements from knowledge, ability, and behavior. Evaluations with members of basic education committee, administrator, parents/guardians, and teacher